

© J.W. Cappelen AS 2000

Materialet på dette nettstedet er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Det er lagt ut for at du skal kunne lese det på skjerm (+ evt. Andre tilskattede utnyttelsesmåter). Uten særskilt avtale med Cappelen er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring utover dette bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Til våpen for det nye land

- Norske innvandrere i den amerikanske borgerkrig
av Karl Jakob Skarstein

1. kapittel

Opptakten

Utvandrerne

Da borgerkrigen brøt ut, hadde det kommet nær 60 000 utvandrere fra Norge til USA. Den første gruppen krysset Atlanteren med den lille seilskuten *Restauration* i 1825. I årene etter var utvandringen sporadisk, frem til 1836, da den ble et årviss fenomen. Utvandrerne kom fra hele landet, men hovedtyngden reiste ut fra fjordbygdene på Vestlandet og fra de østlandske dalene. Jæren, Voss, Sogn, Valdres og Numedal var områder med særlig stor utvandring.

Årsakene til at folk reiste var mange. Statistiske studier har vist at stedvis overbefolkning og dårlige år i landbruket påvirket omfanget av utvandringen. Det var mye bevegelse i Norges befolkning ut over 1800-tallet. Synkende dødelighet førte til befolkningsoverskudd i flere bygder langs fjordene og i fjelldalene, og folk følte behov for å flytte. Mange dro inn til byene, eller til mindre tettbefolkede områder nord i landet, men etter hvert som ryktene om Amerika spredde seg, begynte stadig flere å søke over havet for å finne et bedre liv i «Det Nye Land.»

Kunnskapen om Amerika var i mange tilfeller avgjørende for at folk tok beslutningen om å utvandre. Når først noen fra et distrikt reiste over til Amerika, førte dette gjerne til at flere fra samme distrikt fulgte etter. De som hadde utvandret først, sendte brev hjem til Norge der de fortalte om nye økonomiske muligheter og større personlig frihet i deres nye hjemland. Dette skapte håp om en bedre tilværelse for dem som strevde under trange kår i Norge. Etter hvert ble det også vanlig at de som hadde utvandret sendte reisepenger til slekt og venner i Norge, noe som førte til at flere fattige fikk muligheten til å flytte til Amerika.

Blant de første som reiste, var det mange haugianere og medlemmer av andre trossamfunn som sto i opposisjon til statskirken og ønsket fullstendig frihet i utøvelsen av sin religion. For disse bød USA på en mulighet til å dyrke deres tro uten innblanding fra myndighetene. Det var også mange andre som følte seg undertrykt av den stadig mektigere embetsstanden i Norge, og Amerika ble derfor et fristende alternativ for dem som ønsket større personlig frihet og sosial mobilitet. Flere unge menn reiste ut for å unngå militærtjeneste, en av disse var Gulbrand O. Berge fra Valdres, som utvandret i 1849, 21 år gammel. Gulbrand hadde hørt at det var brutt ut krig mellom Danmark og de tyske statene, og han fryktet at han ville bli innkalt til krigstjeneste dersom Norge ble innblandet.² Det fantes også en del som utvandret i frykt for politisk forfølgelse. Den norsk-amerikanske historikeren Odd S. Lovoll påpeker at det i mange bygder var direkte forbindelser mellom Thrane-bevegelsen og utvandringen tidlig på 1850-tallet.³

Det var i hovedsak småbønder fra bygdene som utvandret til USA. For folk som strevde med å få tilstrekkelig utkomme av små åkerlapper i Norge, lokket tanken på større eiendommer og bedre jordbruksland i Amerika. Særlig for yngre sønner uten odelsrett var muligheten til å få egen gård i det nye land mer fristende enn å bli underbetalt arbeider på andres jord i

Norge. Ut over 1850-tallet begynte også stadig flere fra de laveste samfunnsklassene – husmenn og tjenestefolk – å flytte over Atlanteren etter å ha fått reisepenger sendt fra USA.

Selv om det kan spores klare tendenser og mønstre i utvandringen, er det, som Lovoll understreker, viktig å huske at utvandringen i hvert enkelt tilfelle var resultat av personlige, individuelle valg. Økonomiske og sosiale forhold påvirket utvilsomt beslutningen, men i siste instans hadde hver enkelt sine egne grunner til å reise ut._4

Strømmen av utvandrere tiltok kraftig mot slutten av 1850-årene. I 1861 utvandret over 8000 mennesker fra Norge i håp om å finne en bedre tilværelse i USA. De som satte kursen vestover dette året visste lite om hendelsene ved Fort Sumter, og de hadde ingen mulighet til å forestille seg omfanget og følgene av konflikten som var i ferd med å bryte ut.

Mange unge menn sto på emigrantskutene og speidet mot den fremmede kysten med håp og forventning i blikket, uten å ane at de innen et år skulle trekke i uniform og gripe til våpen for sitt nye hjemland.

Nybyggerne

Rundt midten av 1800-tallet bød Amerika utvilsomt på store muligheter for de norske innvandrerne. Enorme områder med en overflod av godt jordbruksland ventet på dem som ville slå seg ned og dyrke jorden. Riktignok fantes det mennesker der fra før, men de innfødte hadde ingen mulighet til å hindre den hvite manns fremmarsj. Gang på gang ble indianerne fordrevet fra sine jaktmarker, og nye territorier kunne åpnes for hvit bosetning.

Men selv om mulighetene var store, var det ikke enkelt for de norske innvandrerne å finne seg til rette. De som måtte ha trodd at tilværelsen straks skulle bli lettere enn i Norge, oppdaget snart at de tok feil. Det krevde mye hardt arbeid å etablere seg under de nye forholdene, og skuffelsene var mange. For de fleste var den første tiden i det nye land preget av slit og savn. Sykdommer som kolera, malaria og tuberkulose herjet nådeløst blant nybyggerne, og mange mistet livet før de hadde fått sjansen til oppleve noe av den velstanden de hadde drømt om da de reiste ut. Språkproblemer samt manglende kjennskap til landskapet og klimatiske forhold gjorde det vanskelig for de nyankomne å finne egnet land å dyrke, og de var ofte lett bytte for spekulanter som solgte dem dårlig jord i usunne områder.

En del av innvandrerne ga snart opp og reiste hjem til Norge igjen, men flertallet lærte seg etter hvert å utnytte det nye landets muligheter, og oppnådde i årenes løp en velstand som neppe hadde vært mulig i gamlelandet.

Innvandrerne som kom med sluppen *Restauration* i 1825, slo seg først ned i den øvre del av staten New York, men etter noen år flyttet de fleste videre vestover til Illinois, der de dannet en bosetning – *settlement* – i Fox River-dalen, litt over 100 kilometer sørvest for den lille klyngen med tømmerhus kalt Chicago.

Den nordlige delen av Midtvesten ble nå kjerneområdet for norske innvandrere i Amerika. På slutten av 1830-tallet dro de fleste innvandrerne til Fox River-settlementet, der en kommune – *township* – i La Salle County fikk navnet Norway. I det neste tiåret flyttet tyngdepunktet seg nordover til Wisconsin, et stort territorium vest for Lake Michigan, som i 1848 fikk status som USAs trettiende delstat. Sentrum for norsk bosetning i Wisconsin ble Dane County, et prairie-område rundt delstatshovedstaden Madison. Settlementene i Dane County: Rock Prairie (også kalt Luther Valley), og Koshkonong, ble kjente navn blant de norske nybyggerne, på sistnevnte sted ble det registrert et *township* med navnet Christiana, en feilstavelse som ble offisielt navn. Et annet kjent norsk settlement i Wisconsin var Muskego, som lå øst for Dane County, nær byen Milwaukee.

I Chicago, hvis innbyggertall vokste fra omtrent 29 000 i 1850 til godt over 100 000 i 1860, fantes det også mange norske innvandrere, disse bodde for det meste rundt Milwaukee Avenue.

Både i Chicago og på steder som Fox River, Koshkonong og Muskego holdt de norske innvandrerne sammen og dannet egne samfunn i det nye landet. De hjalp hverandre i den vanskelige etableringsfasen og dannet dugnadsgjenger for å bygge boliger, låver, kirker og forsamlingshus. I et land uten statskirke måtte de opprette egne menigheter og kirkesamfunn, og selv om det var mye uenighet mellom de forskjellige trosretningene, bidro kirkene utvilsomt til å skape samhold innen de enkelte settlementene. Det etablerte seg også raskt en norsk-amerikansk presse. Allerede i 1847 ble avisen *Nordlyset* utgitt i Muskego, siden ble *Emigranten* fra Dane County den viktigste avisen for de norske innvandrerne.

I årene frem mot borgerkrigen grunnla nordmennene stadig nye bosetninger. De spredte seg over nesten hele Wisconsin, og videre nordvestover inn i Minnesota. Noen dro mot vest inn i Iowa, særlig til området rundt byen Decorah. Det fantes også noen få norske innvandrere i statene Michigan og Kansas, og i de vestlige territoriene Nebraska og Dakota.

Utenfor Midtvesten var det bare i Texas det fantes større grupper norske nybyggere i Amerika før borgerkrigen. Disse bosatte seg hovedsakelig i countiene Henderson og Bosque, der de grunnla settlementene kalt Normandiet (etter hvert bare kalt Brownsboro) og Norse.

For de aller fleste nybyggerne som kom fra Norge til USA før 1860 var etableringsfasen et blodslit. Ofte var landet de kjøpte skogbevakst, og det var tungt arbeid å rydde bort trær og pløye opp åkre. I tillegg skulle det bygges boliger og driftsbygninger, og inntil de kunne høste sine første avlinger måtte de nyankomne også ta arbeid hos naboer for å tjene penger til mat. Men mange oppdaget snart at selv om arbeidet var tungt, lønnet det seg bedre enn det hadde gjort hjemme i Norge. Etter hvert som egne avlinger kunne høstes, ble nybyggerne i stor grad selvforsynte, og snart kunne de også dyrke frem hvete, mais, eller andre vekster for salg med god avkastning. Like før borgerkrigen brøt ut, opplevde stadig flere den velstand og frihet de hadde drømt om da de utvandret.

Mange av innvandrerne skrev brev hjem til Norge og fortalte om gode kår og et blomstrende kommersielt jordbruk. Andreas P. Glæstad fra Gjøvik skrev fra Minnesota: «... her er det store Dagløner for arbeidsfolk... Her er noget simple Huser i Førstningen men [når] udkommen bliver større saa setter dem op fine Huser. Saa jeg har nu set meget Finere Huse her en i Norge.»⁵ En annen fornøyd brevskriver var gamle Torger N. Winger, bosatt i Wisconsin, som i 1860 hadde kjøpt seg ny treskemaskin: «Du vilde vel neppe troet vor skjøn den saa du... [den] er malet som en af de fineste møbler men enda var det mere om da vi begynte at Træske da havde vi mest fornøielse. Vi træskede for mange i høst og tjente fra 10 til 15 dollar dagen... saa ualmindelig udførsel [av hvete] er det nu hele tiden at det er ubeskriveligt og det er ubegripeligt hvor det bliver af. Bare paa denne Jernbanen som ligger ikke fult 1/2 Norsk mil herfra har det gaaet fra 60 til 80 vaagner om dagen i al høst og vinter...»⁶ Hellik Olsen Lehovd fra Dane County hadde også velstand å fortelle om: «... nu Lever jeg i den Beste og Frugt Baresten Del af America hvor her er Store op Dyrkede Gaarde og Gode Huse og mer af Penger i Blant Folk. Da Jern-Banerne i Gjennem Sjærer Landet i alle Retninger som Gjør at det er en God af Setning paa alle Slags Produkter og Vor her er Blomstrende Byer og Kjerker....»⁷

En nasjon i vekst

En enorm vekst var det som fremfor alt preget USA i tiden før borgerkrigen. Det mest iøynefallende var kanskje den territoriale ekspansjonen. I 1783, da de tretten britiske koloniene langs Nord-Amerikas atlantehavskyst vant sin uavhengighet fra moderlandet og dannet De forente stater (USA), besto ikke den nye unionen av stort mer enn en stripe land mellom havet og de første store fjellkjedene mot vest, Allegheny og Appalachian. Riktignok gjorde unionen også krav på landet vest for disse fjellene, helt frem til den store elven Mississippi, men i 1783 var dette området uberørt villmark, spredt befolket av innfødte indianere som mente at landet var deres.

Det tok imidlertid ikke lang tid før den unge republikken begynte å ekspandere mot vest, innover det veldige kontinentet. I en serie felttog ble indianerne beseiret, og hvite settlere kunne overta stadig større landområder. Etter bare noen få tiår nådde de nye bosetningene Mississippi. Snart begynte også de første settlerne å våge seg ut på præriene vest for den store elven, et område som offisielt kom under amerikansk herredømme i 1803, da USA kjøpte det enorme Louisiana-territoriet av Frankrike. (Foruten det som i dag er delstaten Louisiana, omfattet dette området 10 av dagens delstater, helt nord til grensen mot Canada.)

I 1860, like før borgerkrigens utbrudd, hadde den opprinnelige unionen av 13 delstater økt til 34, og nasjonens utstrekning var mer enn tredoblet.

Samtidig med at unionens område ble større, skjedde det også en nærmest eksplosjonsartet økning i folketallet. Fra beskjedne 3 000 000 i 1783, steg innbyggertallet til over 31 000 000 i 1860. Dette skyldtes først og fremst en høy fødselsrate, men også en forholdsvis moderat dødelighet. Med sin enorme utstrekning hadde USA lav folketetthet, noe som førte til at det var god tilgang på mat. Dermed kunne par gifte seg tidligere og få flere barn enn i Europas tettbefolkede land. Dessuten hadde ikke dødelige epidemier så stor effekt i en befolkning som bodde så spredt som i Amerika.⁸

Innvandringen hadde også mye å si for den sterke økningen i USAs folketall. Fra 1800 til 1850 utgjorde innvandring så mye som en fjerdedel av befolkningsveksten. Omtrent 5 millioner innvandrere kom til De forente stater i første halvdel av

1800-tallet. De norske var bare en liten del av denne svære folkevandringen. Det store flertall kom fra de britiske øyer, i hovedsak fra Irland. Hele 2 millioner irer utvandret til USA mellom 1820 og 1860. Tyskerne var også en tallrik gruppe blant innvandrerne – godt over en million mennesker, noen av dem flyktninger etter de mislykte revolusjonsforsøkene i 1848._9

USAs økonomi var også i kraftig vekst. Den kanskje viktigste årsaken til dette var det vi kaller transportrevolusjonen. Ved begynnelsen av 1800-tallet var vanntransport praktisk talt den eneste lønnsomme måten å frakte varer på. Veiene i Amerika var få og dårlige. Frakt over land tok lang tid og var lite kostnadseffektivt, omkring 1815 kostet det like mye å frakte et tonn varer 50 kilometer inn i landet fra en havneby som det kostet å frakte samme mengde over Atlanterhavet._1_0 Men dette endret seg hurtig ut over 1800-tallet. Først tok både myndighetene og næringslivet initiativ til å utbedre veinettet, så startet utbyggingen av et kanalsystem som før midten av århundret gjorde det mulig å reise med båt fra New York til de store sjøene, videre via Chicago og Illinois-elven, og så ned Mississippi til New Orleans ved Mexicogulfen. Erie-kanalen, som sto ferdig i 1825, reduserte transportkostnadene mellom Midtvesten og New York med hele 90%.

Tross store fremskritt med bygging av veier og kanaler var det likevel jernbanen som ble selve symbolet på transportrevolusjonen i USA. Ingen andre steder på jorden ble det lagt jernbanelinjer i et lignende tempo. De første jernbanene ble bygget i England i 1820-årene, men allerede i 1850 hadde USA verdens største jernbanenett med over 9 000 *miles*, og i løpet av de ti neste årene bygget amerikanerne nye 21 000 *miles* med jernbane, slik at USA i 1860 hadde et større jernbanenett enn hele resten av verden til sammen.

Med jernbanen kom spesialisering og kommersialisering. Raskere og billigere transport førte til at bøndene ikke lenger var nødt til å konsentrere seg om å dyrke til eget forbruk. Nå kunne de heller spesialisere seg på å dyrke for salg, og velge de vekstene som ga best avkastning. For pengene de tjente kunne de så kjøpe det de trengte til eget forbruk. Som et resultat av dette begynte bøndene å dyrke de avlingene som passet best til klimaet i deres egen region. Dette betydde at man dyrket hvete og mais i nord, mens bomull var spesialiteten i sør. Den voksende amerikanske industrien var også preget av spesialisering. Håndverkere som selv utførte hele fremstillingsprosessen i sine verksteder ble i stigende grad erstattet av fabrikker der hver arbeider måtte spesialisere seg i enkelte deler av fremstillingsprosessen. Sammen med en økende bruk av maskiner førte dette til effektivisering og dramatisk vekst i økonomien.

Men selv om denne utviklingen var godt i gang før borgerkrigen, skjøt den ikke fart for alvor før krigen var over. I 1860 var det fortsatt vanlig på landsbygden at de fleste produktene ble fremstilt av lokale håndverkere.

Unionen sprekker

Foruten å være en nasjon i enorm vekst, var USA på midten av 1800-tallet også en sterkt splittet nasjon. Den voldsomme veksten i folketall, territorium og økonomi var faktisk med på å øke splittelsen.

Ikke lenge etter at De forente stater hadde vunnet sin uavhengighet fra Storbritannia, viste det seg at statene i nord og sør hadde forskjellige interesser på en rekke viktige områder. Den mest åpenbare årsaken til dette var at sørstatene tviholdt på det som ble kalt *the peculiar institution* (den særegne institusjonen), nemlig bruken av svarte mennesker som slaver, mens de fleste statene i nord tidlig vedtok forbud mot slaveri. I sør anså man slaveriet for å være en av grunnpilarene i regionens økonomiske system. De svarte slavene var ikke bare billig arbeidskraft, for mange hvite var de også et symbol på rikdom, og selv om slaveeierne utgjorde et mindretall av sørstatenes hvite befolkning, var de ofte toneangivende på den politiske arena.

Det var også andre viktige forskjeller i den økonomiske strukturen i nord og sør. Mens nordstatene i stor grad utviklet en egen industri til å foredle sine råvarer, baserte sørstatene seg på å eksportere de råvarene de produserte. Den fremste eksportvaren var bomull, sørstatene dekket hele tre fjerdedeler av verdens etterspørsel etter denne varen, og var hovedleverandør til den britiske tekstilindustrien. I tillegg til bomull eksporterte sørstatene også store kvanta med tobakk, ris og sukkerrør. Siden sørstatene spesialiserte seg på eksport av råvarer og i liten grad produserte egne forbruksvarer, var de avhengige av å importere mye av det de trengte. Som en følge av dette ønsket de lavest mulige tollavgifter på importvarer. Her kom de i konflikt med nordstatene som ønsket høye tollavgifter for å beskytte sin egen industri mot konkurranse fra utlandet._1_1

Frem mot midten av 1800-tallet begynte sørstatene å føle seg stadig mer presset av statene i nord. Ved slutten av det forrige århundret hadde de to landsdelene vært omtrent like i folketall, og den industrielle utviklingen hadde ikke kommet særlig langt verken i nord eller sør, men etter hvert fikk veksten på begge områder mye større fart i nordstatene. I 1860

talte sørstatenes befolkning omkring 9 millioner, hvorav 4 millioner var neger-slaver, mens nordstatene hadde en befolkning på 22 millioner. En av grunnene til denne forskjellen var at det store flertallet av innvandrerne fra Europa bosatte seg i nord, delvis på grunn av motforestillinger mot slaveriet, og fordi bruken av slaver ødela arbeidsmarkedet i sør. Transportrevolusjonen gikk også adskillig raskere i nord. I 1860 var tettheten av jernbanelinjer per kvadratkilometer mer enn dobbelt så høy i nordstatene som i sørstatene, og dessuten ble nesten alle jernbaneskinne og maskineriet produsert i nord. Tettheten av veier med fast dekke og kanaler var også mye større i nordstatene._1_2

Nordstatenes vekst skapte frykt og mistenksomhet i sørstatene. Mange fryktet at *yankee'ene* i nord skulle dominere unionen og blande seg inn i det man i sørstatene betraktet som statenes indre anliggender. Denne frykten økte etter hvert som slaverimotstanderne i nord ble stadig mer høyrøstede i sin agitasjon.

Helt fra tidlig på 1800-tallet begynte det å utvikle seg en maktkamp mellom slavestatene og de «frie» statene. Det sentrale stridsspørsmålet var om slaveri skulle tillates i de nye statene som ble innlemmet i unionen etter hvert som områdene i vest ble tatt i besittelse. Dette var viktig fordi de nye statene kunne forrykke balansen mellom frie stater og slavestater i nasjonalforsamlingen Kongressen. I 1820 kom man frem til et kompromiss: Med unntak av slavestaten Missouri skulle slaveri kun tillates sør for 36°30' nordlig bredde i det store Louisiana-territoriet som unionen hadde kjøpt fra Frankrike i 1803.

Det viste seg snart at Missouri-kompromisset bare var en midlertidig løsning. Spørsmålet om slaveri i nye stater ble igjen et hett tema da de store områdene USA hadde erobret fra Mexico i krigen 1846-47, skulle innlemmes i unionen. Snakk om at det skulle opprettes tre nye frie stater, California, Utah og New Mexico, førte til voldsomme protester fra sørstatene. Fiendskapen mellom nord og sør viste seg nå tydelig i Kongressen. Det brøt ut nevekamper på gulvet i Senatet, og det ble sagt at senatoren Jefferson Davis fra sørstaten Mississippi hadde utfordret et kongressmedlem fra nordstaten Illinois til duell. Robert Toombs fra Georgia erklærte at han var for å oppløse unionen dersom California og New Mexico ble innlemmet som frie stater. Representanten Alexander Stephens, som også kom fra Georgia, sa at sørstatene måtte starte nødvendige forberedelser for å samle mannskap, penger, våpen og ammunisjon for å gjøre motstand mot et diktat fra «Nordens horder av gotere og vandaler»._1_3

Igjen ble krisen løst ved et kompromiss; California ble opptatt i unionen som en fri stat, mens spørsmålet om slaveri i Utah og New Mexico ble utsatt inntil videre. California-kompromisset la likevel ingen langvarig demper på konflikten mellom slavestater og frie stater. Allerede i 1854 tilspisset situasjonen seg på ny, og nå begynte partene også å gripe til våpen. Dette året ble det vedtatt at når de to vestlige territoriene Kansas og Nebraska skulle anerkjennes som delstater, skulle slavespørsmålet avgjøres i folkeavstemning av territorienes egne innbyggere. Resultatet av dette vedtaket var at det i Kansas, det sørligste av de to territoriene, oppsto et kappløp mellom tilhengere og motstandere av slaveriet om å komme i flertall. Snart begynte begge sider å bruke trusler og terror for å fordrive motparten. Bitre geriljakamper fulgte, og territoriet ble kjent som «Blodige Kansas». Det var nå stadig flere som mente at en borgerkrig var uunngåelig. Bare det endelige bruddet gjensto.

Presidentvalget i 1860 var sterkt preget av konflikten mellom nord og sør. Det nye republikanske partiet nominerte Abraham Lincoln som sin presidentkandidat. Lincoln var moderat i sine uttalelser, men likevel fantes det liten tvil om at han var motstander av slaveriet, og fra sørstatenes synspunkt fremmet republikanernes program i første rekke nordstatenes interesser. Det andre hovedpartiet, demokratene, ble splittet i en nordlig og sørlig fraksjon på grunn av uenighet om slavespørsmålet. Denne splittelsen blant demokratene bidro til at Lincoln vant presidentvalget i november 1860.

Seieren til Lincoln og republikanerne var for mange i sørstatene det endelige beviset på at unionen fra nå av kom til å bli dominert av nordstatene. For å unngå en slik situasjon ble det i flere sørstater valgt representanter til delstatskonvensjoner for å fatte vedtak om en utmeldelse av unionen. Sør-Carolina var først ute, allerede 20. desember 1860 vedtok denne staten å melde seg ut. Flere andre stater fulgte raskt etter, og i februar 1861 dannet disse utbryterstatene sitt eget forbund: *The Confederate States of America* – Amerikas Konfødererte Stater. Jefferson Davis fra Mississippi ble valgt til Konføderasjonens president.

Lincoln var fast bestemt på å bevare unionens enhet og erklærte at utmeldelse var det samme som opprør mot nasjonens lovlig valgte regjering. Men den nye presidenten ønsket ikke å fremstå som aggressor, derfor ventet han med å bruke våpenmakt mot Konføderasjonen. Imens begynte de konfødererte å besette og beslaglegge unionens militærposter og våpenlagre i sørstatene. Snart hadde unionens føderale styrker bare kontrollen over noen få festninger langs sørstatenes kyst. Den viktigste av disse festningene var Fort Sumter i Charlestons havnebasseng, der major Robert Andersons lille garnison trosset alle krav om å la de konfødererte myndigheter ta fortet i besittelse. Så lenge Fort Sumter forble under

unionens kontroll, nesten midt inne i den viktigste byen i den første staten som meldte seg ut av unionen, utgjorde det et ydmykende hinder for Konføderasjonens krav om uavhengighet. Etter å ha levert et siste ultimatum med krav om overgivelse, avfyrte de konfødererte det første skuddet klokken 04.30, 12. april 1861, og krigen var et faktum.